

[Socialministeren.]

gældende forsorgslov er den til modtagelse af kommunehjælp og fattighjælp knyttede tilbagebetalingspligt.

Der er navnlig to forhold, der gør bestemmelsen herom mindre rimelig i den nuværende udformning. For det første den omstændighed, at pligten til at erstatte hjælpen indtræder automatisk uden nærmere undersøgelse af baggrunden for hjælpens ydelse. For det andet, at afviklingen af en sådan gæld kan tage urimelig lang tid, idet det ofte vil være minimalt, hvad der kan undværes af en normal uge- eller månedsløn. Resultatet kan derfor blive, at en sådan gældsforpligtelse for den medborger, der har ønske om at føre en ansvarsbevidst tilværelse og svare enhver sit, vil føles som en byrde, der hæmmer hans muligheder for at vende tilbage til en normal livsførelse med udsigt til at få opfyldt rimelige ønsker ud over det strengt nødvendige til livets opretholdelse, et forhold, der på afgørende måde modvirker resocialiseringsbestræbelserne.

De uheldige sider ved de gældende tilbagebetalingsregler er yderligere blevet sat i relief ved de siden anden verdenskrigs afslutning gennemført eftergivelseslove i anledning af særlige begivenheder, senest i anledning af kongens og dronningens sølvbryllup. Som følge af disse love, der i meget vidt omfang har medført eftergivelse af hjælp, kommer det til at virke særdeles tilfældigt, om en ydet hjælp skal tilbagebetales. Hele denne eftergivelseslovgivning kan formentlig ses som et udtryk for, at de gældende regler om tilbagebetaling efter den almindelige opfattelse har en for generel og kategorisk udformning.

Ser man på omfanget af den hjælp, der tilbagebetales, må det endvidere erkendes, at tilbagebetalingen kun er af underordnet betydning sammenlignet med det administrative besvær og de omkostninger, der er forbundet med at kræve hjælpen tilbagebetalt. Da den daværende regering i 1954 foreslog området for tilbagebetalingspligt efter forsorgsloven begrænset, lå det således, at der i de nærmest forudgående år kun var tilbagebetalt ca. 4 pct. af den udbetalte kommune- og fattighjælp, et forhold, der ikke har ændret sig væsentligt siden.

Det anførte må efter regeringens opfattelse

føre til en begrænsning af forsorgslovens regler om tilbagebetalingspligt, således at denne pligt begrænses dels til de tilfælde, hvor pågældende ville opnå en urimelig fordel, hvis der blev ydet hjælp uden tilbagebetalingspligt, og dels til selvforskyldte trangstilfælde. Jeg skal herom i det hele henviser til lovforslagets §§ 61-63.

Efter regeringens opfattelse vil en omlægning af tilbagebetalingspligten i overensstemmelse med forslaget medføre, at det fremtidig inden for dette begrænsede område bliver muligt at gennemføre tilbagebetalingspligten med større effektivitet end hidtil, således at lovforslagets gennemførelse ikke betyder, at det offentlige får en væsentlig mindre indtægt end hidtil i form af tilbagebetalinger fra understøttede. Det må herved også tages i betragtning, at der fremtidig principielt skal svares skat af den hjælp efter forsorgsloven, der ydes uden tilbagebetalingspligt, hvilket vil betyde en ny indtægtskilde for det offentlige.

Det er dog vanskeligt at sige, hvad den samlede merudgift for det offentlige ved den principielle ophævelse af tilbagebetalingspligten vil andrage, men efter et forsigtigt skøn må merudgiften antages at blive betydelig mindre end de 4-5 mill. kr., der årlig er tilbagebetalt af modtagere af offentlig hjælp i de senere år. Jeg vil i denne forbindelse gerne understrege, at reglerne om tilbagebetaling af forskudsvis udbetalte bidrag ikke ændres.

Ud over den betydning, den principielle ophævelse af tilbagebetalingspligten har for den enkelte, muliggør denne reform som nævnt en forenkling af lovens opbygning, idet man herved opnår forudsætningerne for — i forbindelse med ophævelsen af reglerne om tab af valgret og valgbarhed, som jeg senere skal omtale — at kunne samarbejde den gældende forsorgslovs tre hjælpearter — særhjælp, kommunehjælp og fattighjælp — til én hjælpepart. Det har i denne forbindelse været muligt at ophæve de særhjælpsbestemmelser i den gældende lov, der alene har haft betydning derved, at de netop i visse trangssituationer har skabt hjemmel for ydelse af den nødvendige hjælp som særhjælp, d. v. s. hjælp uden tilbagebetalingspligt, men som i øvrigt ikke med hensyn til trangsbedømmelsen principielt bygger på regler, der afviger fra dem,